

LIETUVOS RESPUBLIKOS
FISKALINĖS SUTARTIES ĮGYVENDINIMO KONSTITUCINIO ĮSTATYMO NR. XII-1289 1,
4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO PRIEDU KONSTITUCINIO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. I-430 10, 17, 18, 21 IR
26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS
SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIV-1268 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. I-430 11, 25, 26, 27, 31 IR 34
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1271 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-
907 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 1, 4 straipsnių pakeitimo ir papildymo priedu konstitucinio įstatymo projektas (toliau – Konstitucinio įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 10, 17, 18, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Biudžeto sandaros įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1268 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 11, 25, 26, 27, 31 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1271 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti atsižvelgiant į:

- Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa), 180 ir 181.2 punktus, susijusius su savivaldybių finansinio savarankiškumo didinimu – suteikiant daugiau lankstumo skolinis projektų, įgyvendinamų Europos Sąjungos (toliau – ES) ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis, bendrajam finansavimui;

- Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 10.2.9 papunktyje numatytą darbą „Priimti Vyriausybės sprendimą dėl skolinimosi reguliavimo ir naujų skolinimosi priemonių kūrimo, užtikrinant bendrą valstybės skolinimosi tvarumą, atsižvelgiant į Finansų ministerijos atliktą savivaldybių skolinimosi galimybių ir lankstumo didinimo vertinimą“;

- Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) 2020 metais parengtoje Lietuvos savivaldybių finansinio pajėgumo ataskaitoje „Savivaldybių viešųjų investicijų didinimas Lietuvoje. Kokybės užtikrinimas išlaikant finansų tvarumą“¹ pateikiamas rekomendacijas stiprinti savivaldybių finansinį nepriklausomumą, praplėsti investavimo galimybes, kartu siekiant išlaikyti savivaldybių finansus tvariais, nustatyti finansines ir administracines kontrolės priemones savivaldybėms, pažeidusioms fiskalinės drausmės taisykles;

- Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Biudžeto politikos stebėsenos departamento, vykdančio Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme (toliau –

¹ EBPO ataskaita: <https://lrv.lt/lt/naujienos/ebpo-lietuvos-vyriausybei-regionine-pletra-yra-vienas-is-svarbiausiu-politikos-prioritetu>.

Konstitucinis įstatymas) nustatytas biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas (toliau – Biudžeto kontrolės institucija), 2021 m. birželio 10 d. išvadoje Nr. BPE-4 „Dėl savivaldybių biudžetų fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi 2020–2021 metais“ pateiktą pastebėjimą dėl galimai Konstitucinio įstatymo nuostatų neatitinkančių savivaldybių biudžetams taikomų fiskalinės drausmės taisyklių išimčių, nustatytų žemesnio lygio teisės aktuose;

- tai, kad savivaldybės didesne dalimi turės prisidėti prie bendrai iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų finansuojamų projektų įgyvendinimo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorė – Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Įstatymų projektus parengė Finansų ministerijos Finansų politikos departamento (direktorius Irmantas Mikulėnas, tel. 219 9342) Fiskalinės priežiūros skyriaus vedėja Eglė Radzevičienė (tel. 219 9361, el. p. egle.radzeviciene@finmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Konstituciniame įstatyme nustatytos valdžios sektoriui priskiriamų biudžetų taisyklės, t. y. fiskalinės drausmės – biudžetų sudarymo – taisyklės, taikomos savivaldybėms:

Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kiekvienos savivaldybės, kurios asignavimai **neviršija** 0,3 procento praėjusių metų BVP, biudžetas turi būti nominaliai subalansuotas, tai yra asignavimai turi neviršyti pajamų. Savivaldybės biudžeto balansas (pajamų ir asignavimų skirtumas) vertinamas pinigų srautų principu. Tais metais, kai produkcijos atotrūkis nuo potencialo yra neigiamas, šių savivaldybių biudžetai gali būti deficitiniai – asignavimai gali viršyti pajamas. Tokiu atveju savivaldybės asignavimai gali viršyti pajamas ne daugiau kaip 1,5 procento, o tokį susidariusį biudžeto deficitą savivaldybė gali finansuoti skolintomis lėšomis. Ši taisyklė 2022 metais taikoma 56 mažosioms savivaldybėms (visoms savivaldybėms, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių miestų savivaldybes).

Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kiekvienos savivaldybės, kurios asignavimai **viršija** 0,3 procento praėjusių metų BVP, biudžetas, sprendžiant pagal jo struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, turi būti perteklinis arba subalansuotas. Tais metais, kai produkcijos atotrūkis nuo potencialo yra teigiamas, savivaldybės asignavimai turi būti mažesni negu pajamos tos savivaldybės biudžeto ciklinės dalies dydžiu. Ir atvirkščiai, tais metais, kai produkcijos atotrūkis nuo potencialo yra neigiamas, savivaldybės asignavimai gali būti didesni negu pajamos tos savivaldybės biudžeto ciklinės dalies dydžiu. Tokiu atveju susidariusį biudžeto deficitą savivaldybė gali finansuoti skolintomis lėšomis. Ši taisyklė 2022 metais taikoma 4 didžiosioms savivaldybėms – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių miestų.

Konstituciniame įstatyme nėra numatyta savivaldybėms taikomų fiskalinės drausmės – biudžetų sudarymo – taisyklių lankstumo sąlygų, pagal kurias savivaldybės turėtų galimybę planuoti didesnius biudžetų asignavimus, negu planuoja gauti pajamų (išskyrus metus, kai produkcijos atotrūkis nuo potencialo yra neigiamas), ir vykdyti tokius suplanuotus biudžetus.

Savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų dydį ribojantys limitai kasmet iš naujo nustatomi tų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad mažųjų savivaldybių asignavimai ir pajamos vertinami pinigų srautų principu. Tai reiškia, kad trumpalaikiai savivaldybių įsiskolinimai (jų pokytis per metus) nėra įvertinami pagal Konstituciniame įstatyme nustatytas fiskalinės drausmės – biudžetų sudarymo – taisykles. Siekiant sumažinti trumpalaikių įsiskolinimų galimo neigiamo poveikio savivaldybių finansų tvarumui riziką, tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatoma atskira nuostata, įpareigojanti savivaldybes per biudžetinius metus nepadidinti trumpalaikio įsiskolinimo. Tačiau Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad didžiųjų savivaldybių asignavimai ir pajamos (atitinkamai ir balansas) vertinami

kaupiamuoju principu. Šiuo principu vertinant savivaldybės biudžeto balansą ir jo atitiktį Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytai biudžeto sudarymo taisyklei, į vertinimą patenka ir trumpalaikių įsipareigojimų pokytis per metus.

Konstituciniame įstatyme nėra numatytos prievolės savivaldybei pašalinti skolos limito pažeidimą ar fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklės nesilaikymą, jeigu toks pažeidimas ar nesilaikymas įvyktų.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė savivaldybėms, tikrinant savo biudžeto atitiktį Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 arba 4 dalyje nustatytai fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklei, padidinti biudžeto pajamas nepanaudota praėjusių metų pajamų dalimi. Šią nepanaudotą pajamų dalį savivaldybės gali panaudoti trumpalaikiams įsipareigojimams padengti, o jų nesant, panaudoti kitoms savo biudžeto reikmėms.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kokias ataskaitas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, atlikdama Konstituciniame įstatyme nustatytas biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas, teikia Lietuvos Respublikos Seimui. Tačiau nenumatyta, kad biudžeto politikos kontrolės institucija teiktų Seimui ataskaitą dėl to, kaip savivaldybės laikosi Konstituciniame įstatyme nustatytų savivaldybių biudžetams taikomų fiskalinės drausmės taisyklių. *De facto* biudžeto politikos kontrolės institucija tokią ataskaitą rengia ir ją viešai skelbia.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Konstitucinio įstatymo projekte siūloma nustatyti savivaldybėms taikomų fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklių lankstumo sąlygą (taisyklę), susijusią su:

- asignavimais, skirtais ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšoms bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį. Tai yra, vertinant savivaldybių biudžetų atitiktį Konstituciniame įstatyme nustatytoms fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklėms, iš savivaldybių asignavimų būtų eliminuojami asignavimai bendrajam finansavimui, išskyrus valstybės biudžeto dotacijas savivaldybių biudžetams, skirtas ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšoms bendrai finansuoti;

- sukauptomis nepanaudotomis savivaldybių biudžetų pajamomis. Tai yra, vertinant savivaldybių biudžetų atitiktį Konstituciniame įstatyme nustatytoms fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklėms, prie einamųjų metų savivaldybių pajamų būtų pridėdama ta sukaupytų nepanaudotų pajamų dalis, kurią savivaldybės planuoja panaudoti (arba faktiškai panaudoja, priklausomai nuo to, ar atliekamas savivaldybės biudžeto ex-ante ar ex-post fiskalinės drausmės laikymosi vertinimas) tais einamaisiais metais.

Lankstumo sąlygos praplėstų galimybes savivaldybėms įgyvendinti investicijų ir kitus projektus skolintomis lėšomis ir (arba) panaudojant sukauptas nepanaudotas pajamas, tačiau nekeltų rizikos savivaldybių, kartu ir viso valdžios sektoriaus, finansų tvarumui. Tokios lankstumo sąlygos nesukeltų papildomos administracinės naštos nei centrinės, nei vietos valdžios institucijoms, nes:

taikant lankstumo sąlygą, susijusią su bendrojo finansavimo išlaidomis, būtų galima naudotis jau egzistuojančia ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos administravimo sistema;

lankstumo sąlyga, susijusi su nepanaudota pajamų dalimi, taikoma ir šiuo metu. Konstitucinio įstatymo ir Biudžeto sandaros įstatymo projektais siūloma lankstumo sąlygą perkelti iš Biudžeto sandaros įstatymo į Konstitucinį įstatymą, panaikinant reglamentavimą, kokiam tikslui nepanaudota pajamų dalis turi būti naudojama.

Tokiam fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklių, nustatytų Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 ir 4 dalyse, lankstumui sudaryti Konstitucinio įstatymo projekte siūloma papildyti 4 straipsnį 5 dalimi.

Papildant Konstitucinio įstatymo 4 straipsnį 6 ir 7 dalimis, Konstitucinio įstatymo projekte siūloma nustatyti savivaldybių skolos ir garantijų limitus, nekeičiant limitų skaitinių verčių, šiuo metu nustatytų Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Taip pat siūloma savivaldybių skolos ir garantijų limitus skaičiuoti ne

nuo valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio, bet nuo didesnės savivaldybių pajamų apimties, tai yra nuo prognozuojamų einamųjų metų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas. Nustačius limitus Konstituciniame įstatyme, būtų atsižvelgta į EBPO rekomendaciją sudaryti mažiau kintančią reguliacinę aplinką savivaldybėms, kad jos, žinodamos jų finansus ribojančias sąlygas ir rodiklius, galėtų ilgesniam laikotarpiui planuoti savo finansus. Konstitucinio įstatymo projekto 4 straipsnio 8 dalyje siūloma numatyti principinę nuostatą, kad Seimas, esant reikalui, gali nustatyti metinio grynojo skolinimosi limitą. Atitinkamai Biudžeto sandaros įstatymo projekte siūloma pakeisti Biudžeto sandaros įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 7 punktą, kuriame būtų nustatyta, kad tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte gali būti nustatytas savivaldybių metinis grynojo skolinimosi limitas.

Papildant Konstitucinio įstatymo 4 straipsnį 9 ir 10 dalimis, Konstitucinio įstatymo projekte siūloma numatyti įpareigojimą savivaldybėms pašalinti skolos limitą pažeidimą ar fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklės, susijusios su savivaldybės biudžeto balansu, nesilaikymą, jeigu toks pažeidimas ar nesilaikymas įvyktų. Taip pat siūloma numatyti lankstumo sąlygos taikymo apribojimą, pagal kurį savivaldybei tol nebūtų taikoma biudžeto sudarymo taisyklės lankstumo sąlyga, nustatyta Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje, kol savivaldybė viršija skolos limitą ir (arba) nepašalina fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklės, susijusios su savivaldybės biudžeto balansu, nesilaikymo.

Siekiant suvienodinti didžiųjų ir mažųjų savivaldybių pajamų ir asignavimų vertinimo principą, nustatoma, kad, tikrinant bet kurios savivaldybės biudžeto rodiklių atitikimą Konstitucinio įstatymo 4 straipsnyje nustatytoms fiskalinės drausmės – biudžeto sudarymo – taisyklėms, savivaldybės (nepriklausomai nuo jos dydžio) pajamos ir asignavimai vertinami kaupiamuoju principu. Toks suvienodinimas sudarytų galimybes į fiskalinės drausmės vertinimą įtraukti trumpalaikių įsipareigojimų pokyčio poveikį mažųjų savivaldybių biudžetams. Pakeičiant Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalį, Konstitucinio įstatymo projekte siūloma numatyti, kad mažųjų savivaldybių pajamos ir asignavimai būtų vertinami kaupiamuoju principu, t. y. trumpalaikių įsipareigojimų pokytis per metus yra pagrindinis savivaldybės balanso, apskaičiuoto pinigų srautų principu ir kaupiamuoju (įsipareigojimų) principu, skirtumo veiksnys. Vertinant kaupiamuoju principu, trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas per metus blogina savivaldybės balansą, o sumažėjimas jį gerina. Tokiu atveju būtų galima atsisakyti trumpalaikių įsipareigojimų pokyčio per metus reglamentavimo tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Tam, kad pačios savivaldybės galėtų įvertinti savo planuojamus ir tvirtinamus biudžetus kaupiamuoju principu, būtina savivaldybėms numatyti, kaip keisis trumpalaikių įsiskolinimų suma tais biudžetiniais metais. Duomenų apie savivaldybių trumpalaikių įsiskolinimų planuojamą pokytį reikės ir Biudžeto kontrolės institucijai, kuri atliks savivaldybių biudžetų atitikimo Konstituciniame įstatyme nustatytų taisyklių *ex ante* vertinimą. Todėl siūloma papildyti Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 4 dalį 3 punktu, numatant kad tvirtinant savivaldybės biudžetą, būtų patvirtinta ir planuojama trumpalaikių įsiskolinimų pokyčio tais biudžetiniais metais įsiskolinimo suma.

Siūloma atsisakyti Biudžeto sandaros įstatymo 21 straipsnio 3 dalies nuostatų, jas iš esmės perkeliančių į Konstitucinį įstatymą.

Taip pat siekiama atsižvelgti į biudžeto politikos kontrolės institucijos pastebėjimus dėl galimai Konstitucinio įstatymo nuostatų, neatitinkančių savivaldybių biudžetams taikomų fiskalinės drausmės taisyklių išimčių, nustatytų žemesnio lygio teisės aktuose.

Taip pat siūloma papildyti Valstybės kontrolės įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje numatytą biudžeto politikos kontrolės institucijos Seimui teikiamų ataskaitų sąrašą nauja ataskaita. Naujojoje ataskaitoje būtų pateikiamas savivaldybių biudžetų atitikties Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 ir 4–7 dalyse nustatytoms biudžetų taisyklėms ir neatitikties šioms taisyklėms ištaisymo vertinimas (toliau – atitikties

taisyklėms vertinimas). Atitiktis taisyklėms vertinimas būtinas savivaldybių fiskalinės sistemos, numatomos Konstitucinio įstatymo projekte, elementas, sudarysiantis Seimui galimybę gauti nepriklausomo vertintojo – biudžeto politikos kontrolės institucijos – nuomonę apie tai, kaip savivaldybės įgyvendina Konstituciniame įstatyme numatytas fiskalinės drausmės taisykles.

Šioje aiškinamojo rašto dalyje nurodyti Konstitucinio įstatymo pakeitimai lemia Biudžeto sandaros įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo techninių pakeitimų poreikį.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įstatymų projektų priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Galima priimtų įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir plėtrai
Priėmus Įstatymų projektus, savivaldybės turės didesnes galimybes įgyvendinti investicijų projektus, kurie, tikėtina, gerintų verslo sąlygas ir skatintų verslo plėtrą savivaldybių teritorijose.

8. Įstatymų projektų atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti ir kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus Įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir ES teisei

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, ES teisei neprieštarauja.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Priėmus Įstatymų projektus, iki 2022 m. gruodžio 31 d. turės būti pakeisti šie teisės aktai:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, papildant nutarimą nuoroda į Konstitucinį įstatymą;

2) Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 1K-361 „Dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikimo Finansų ministerijai taisyklių ir ataskaitų formų patvirtinimo“, patikslinant įsakymą taip, kad iš savivaldybės teikiamų duomenų būtų galima išskirti ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų bendrojo finansavimo **faktines** sumas;

3) Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. sausio 9 d. įsakymas Nr. 1K-006 „Dėl savivaldybių biudžetų formų patvirtinimo“, patikslinant įsakymą taip, kad iš savivaldybės teikiamų duomenų būtų galima išskirti ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų bendrojo finansavimo **planines** sumas ir sudaryti savivaldybėms galimybę savivaldybių biudžetų planinius duomenis atspindinčioje formoje pateikti informaciją apie tais metais suplanuotą įsiskolinimą (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokytį.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų įgyvendinimo poveikis atskiriems savivaldybių biudžetams bus skirtingas ir priklausys nuo to, kiek ir kokios apimties projektų, finansuojamų savivaldybės ir ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis, konkreti savivaldybė įgyvendins, taip pat nuo to, kokia apimtimi naudosis su nepanaudota pajamų dalimi susijusia lankstumo sąlyga.

Įstatymų projektų rengimo metu turimais duomenimis, numatoma didžiausia suma, kurią visos savivaldybės (*in corpore*) galėtų skirti ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis įgyvendinamiems projektams bendrai finansuoti (neįskaitant bendrojo finansavimo lėšų, savivaldybių gaunamų iš valstybės biudžeto), sudarytų 47,1 mln. eurų, arba apie 0,1 procento BVP to meto kainomis (kiekvienais 2022–2029 metų laikotarpio metais, visą 377 mln. eurų bendrajam finansavimui reikalingų lėšų sumą išdėstant pamečiui lygiomis dalimis ir laikant, kad 2021–2027 metų ES fondų lėšos gali būti naudojamos dar 2 metus finansavimo laikotarpiui pasibaigus). 2022 m. sausio 1 d. duomenimis, savivaldybės turėjo 333,2 mln. eurų sukaupytų nepanaudotų pajamų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

2021 metais Vyriausybės kanclerio sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė atliko EBPO rekomendacijų ir jų įgyvendinimo galimybių analizę, kurią atliekant dalyvavo ir Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai. Savivaldybių skolinimosi galimybių išplėtimo klausimas nagrinėtas kompleksiskai, atsižvelgiant ir į kitas EBPO rekomendacijas, susijusias su savivaldybių fiskaline sistema. Ši darbo grupė sutarė, kad reikia ne tik išplėsti savivaldybių skolinimosi galimybes, bet ir nustatyti priemones, kurios padėtų užtikrinti savivaldybių finansų tvarumą, būtų sudaryta galimybė vertinti ir valdyti savivaldybių, kartu ir viso valdžios sektoriaus finansų rizikas.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

„Konstitucinis įstatymas“, „biudžeto sudarymo taisyklės“, Biudžeto sandaros įstatymas“, „fiskalinė drausmė“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.
